

GŁOS WĄBRZEŃSKI

Przedpłata: w kwart. miesięcznie 1,50 zł z odroczeniem przez pocztę 20 gr wstępu. W wypadkach nieprzewidywalnych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, słońca pracy, przerwanis korespondencji, otrzymujemy nie ma prawa żądać postorobnionych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dzień ogłoszeń, redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza ma. (7 lin.) 10 gr, za reklamę na 1-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr na pierwszy sta. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstotl ogłoszenia. „Głos Wąbrzeński” wychodzi trzy razy tygodniowo. I to w poniedziałek, środę i piątek. Skrytka pocztowa 23. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 11. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,252.

Piątek Dani i a M.
Sobota Tytusa B.
Niedziela Telesfora P. M.

Dziś wschód słońca	7,45	zachód	15,35
Jutro „	7,45	„	15,36
Pojut. „	7,44	„	15,36

Nr. 2

Wąbrzeźno, sobota 4 stycznia 1930 r.

Rok X

Gwiazda Trzech Mędrców.

Za Gwiazdą Przewodnią ku zmartwychwstaniu Polski Jagiellońskiej.

Piękną jest symbolika świata chrześcijańskiego. Oto Trzech Mędrców wiecznie zdążających za Gwiazdą Przewodnią ku prawdzie i doskonałości. Bo tak rozumieć można symbolicznych Trzech Króli chylących czoła przed Słowem, które stało się Ciałem.

Dziewiętnaście wieków mija odkąd owa Gwiazda Przewodnia prowadzi ludzkość na wyżyny doskonałości kultury i cywilizacji chrześcijańskiej. Dziewiętnaście wieków mija, odkąd każdy naród dążąc ku szczytnym celom, czuje swoje posłannictwo dziejowe i chrześcijańską odpowiedzialność.

Naród polski od wieków wyczuwał i rozumiał to doskonale, że w wielkiej rodzinie narodów Europy ma do spełnienia misję dziejową. Przesuwając karty dziejów naszego narodu, na każdym niemal kroku znajdujemy dowody wymownie świadczące o bezinteresowności, o szlachetnych intencjach o wzniosłości celów w służbie Polski, o naszych dążeniach ku ideałom szczytnym z nauki Chrystusa początek biorącym. Gwiazda Przewodnia Trzech Mędrców zdaje się przyswiecać już u kolebki tego narodu, który w borach nad Wartą i nad Gopłem zakłada pierwsze zręby swego państwa. Ta gwiazda prowadzi dalej pierwszemu chrześcijańskiemu włodarzowi polskiej ziemi i prowadzi następnie za-

łożyciela naszego państwa Bolesława Chrobrego do czynów świetnych, pełnych chwały i potęgi.

Promienny szlak tej gwiazdy wiedzie poprzez męczeństwo św. Wojciecha, poprzez straszne zmagania z najazdami germańskimi od zachodu, poprzez nieustanne trudy i znoje, ale w niezbadanych wyrokach Opatrzności prowadzi do utworzenia potężnego państwa lechickiego, do utworzenia naszej Ojczyzny polskiej.

Tylko dzięki wielkim ideałom, którym służyła Polska za Piastów, później za Jagiellonów, ideałom chrześcijańskim, państwo nasze w rodzinie narodów Europy zajęło imponujące miejsce i do kultury Europy wniosło poważny swój dorobek, z którego możemy być dumni i czerpać zeń wiarę w przyszłość.

Myśmy to wnieśli zasady niesienia wolności innym ludom, światła cywilizacji i wiary prawdziwej, nie siłą oręża, nie podbojem, nie odbieraniem mowy rodzinnej, ale siłą wielkich ideałów miłości chrześcijańskiej, braterskim ślubowaniem na wspólną dolę i niedolę. Myśmy stali się przedmurzem Europy przed barbarzyństwem wschodu, myśmy też podnosili po wielokroć hasło: równi z równymi, wolni z wolnymi.

W czasie niebytu politycznego, kiedy nad losami narodu zdawała się ciężka noc głucha, kiedy na drzwiach domu naszego wypisano: lasciate ogni speranza, ta sama właśnie Gwiazda prowadziła nas w dalszym ciągu, każąc nam wierzyć, że przeoteż w końcu przyjsć musi zwycięstwo, że sprawiedliwość odnieść musi tryumf i że Opatrzność jest sprawiedliwa.

Dzisiaj ta sama Gwiazda Przewodnia Trzech Mędrców prowadzi nam na drodze odrodzonego żywota. Nie jest jeszcze wszystko u nas dobrze i nie dzieje się tak, jak tego pragnęliśmy w naszych snach i marzeniach o przyszłej Polsce. Ale jest z nami wiara i nadzieja, że przeminąć muszą wszelkie braki i że za Gwiazdą Przewodnią, która się wszystkim objawia, podążymy szybkim krokiem w przyszłość jasną i promienną.

Gwiazda ta wieść nas będzie, jak dawniej, ku chwale i potędze, ku spełnieniu posłannictwa naszego w rodzinie narodów Europy i świata, i przyswiecać nam będzie w służbie wiecznych prawd, którego dlatego są wieczne i niezniszczalne, jako że są chrześcijańskie. n.n.

Tekst przysięgi Ministrów.

Dnia 31 grudnia 1929r. o godz. 1 pp. nowomianowany rząd w komplecie złożył na Zamku wobec Pana Prezydenta Rzeczypospolitej przysięgę, której tekst brzmi następująco:

„— Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, że na powierzonym mi urzędzie Ministra Państwa Polskiego dążyć będę do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi Rzeczypospolitej Polskiej,

której wierności zawsze dochowam, honoru i godności Narodu oraz przepisów prawa strzec będę niezłomnie, a obowiązki moje zawsze sumiennie wypełniać będę.

Tak mi Panie Boże dopomóż!” —

Po uroczystym złożeniu przysięgi Prezydent odbył konferencję z Marszałkiem Piłsudskim i premierem dr. Bartlem. (Iskra)

Nominacja Ministra Sławoj-Składkowskiego.

Dnia 31 grudnia 1929r. gen. bryg. dr. Felicjan Sławoj - Składkowski mianowany został zastępcą I-go wiceministra spraw wojskowych i szefa administracji armji.

Gen. bryg. dr. Ferdynand Zarzycki, który do tej chwili to stanowisko zajmował, mianowany został generałem do zleceń I-go wiceministra spraw wojsk. i szefa administracji armji. (Iskra)

Zgon brata Ojca św. po dwu dniach choroby.

— Rzym. Dnia 1. I. zmarł tu w 75 roku życia brat Ojca świętego, hrabia Fermo Ratti, który zachorował przed dwoma dniami.

Natychmiast po otrzymaniu wiadomości o śmierci brata, papież wysłał do mieszkania zmarłego

msgr. Venino, msgr. Caccia Dominioni i msgr. Castiglione, a sam pogrążył się w modlitwie.

Zwłoki zmarłego przeniesiono do zaimprovizowanej kaplicy, gdzie je odwiedził papież. Pogrzeb odbędzie się w Medjolanie. —

Wyjazd Min. Zaleskiego do Genewy

Jak się dowiadujemy wyjazd ministra Zaleskiego do Genewy, w związku ze styczniową sesją Rady Ligi Narodów, zostanie przyspieszony i nastąpi już w dniu 8 lub 9-tym stycznia r. b. Ministrowi towarzyszyć będą ci urzędnicy ministerstwa, którzy mu będą potrzebni w jego pracach genewskich. (Iskra)

Depesza holdownicza harcerzy.

Walny IX-ty zjazd harcerstwa polskiego nadał do Belwederu pod adresem Marszałka Piłsudskiego depeszę z wyrazami hołdu i oddania.
(Iskra)

Walka z gruźlicą.

Kto jest człowiekiem niebezpiecznym?

Ktoś zachorował na gruźlicę, — stał się ofiarą prątków czyli zarazków gruźliczych. Lecz czemu staje się ich sprzymierzeńcem, — czemu dopomaga im, — aby się rozwijały i zagarniały nowe ofiary? Chory ten nie słucha rad, — których mu udziela lekarz lub przychodnia przeciwgruźlicza. I oto zaraza swe otoczenie. Takiego człowieka trzeba nietylko żałować, — *trzeba go się bać.*

Gdy ktoś choruje na cholera, — *odosabniają* go czempredzej, — by się zaraza nie szerzyła. A gdy chodzi o gruźlicę, — *miljony chorych chodzą po świecie*, — a mało kto stawia pytanie:

Kto jest człowiekiem niebezpiecznym?

Każdy chory na gruźlicę jest niebezpieczny, ale nie każdy w równym stopniu.

Najniebezpieczniejszym jest ten, — kto nie zdaje sobie sprawy, — że jest chory. Choroba jest jeszcze mało rozwinięta, — chory czuje się niezłe, — więc lekceważy swój stan, — nie udaje się pod opiekę lekarza. Tymczasem choroba się rozwija, — a chory staje się źródłem prątków, — które zarazają wszystkich dookoła. A i chory sam własnymi prątkami, — łykając je, — zaraza się poraż drugą, dziesiątą, setną.

Wykryć wszystkich takich chorych, — nauczyć ich zasad higieny (zdrowotności) — oto najważniejsze sposoby walki z gruźlicą.

Trzebaby koniecznie odosobnić wszystkich chorych na gruźlicę, — którzy wypluwają prątki, — a nie chcą — czy nie mogą, — bezustannie czuwać nad tem, — aby pluć tylko do spluwaczki i płwocinę palić. Odosobnienie ma podwójny cel: *wyleczyć, — uratować chorego i zapobiec, aby nie zaraził swego otoczenia.*

To można zrobić tylko w szpitalu lub w sanatorjum.

Dołóżmy wszelkich starań, aby sanatorjów, — szpitali dla chorych na gruźlicę było jak najwięcej.

JAK POMORZE CZCI 10-LECIE WKROCZENIA WOJSK POLSKICH.

Na plenarnym zebraniu Wojew. Komitetu Obchodu Dziesięciolecia Niepodległości (Woj. Komit. Floty Narod.) w dniu 20 grudnia z. r. w obecności Pana Wojewody Pomorskiego ustalony został następujący program ramowy uroczystości 10-lecia Odzyskania Pomorza:

A) Obchód odbywać się będzie równocześnie w jednym dniu na całym obszarze województwa, przyczem ustalenie daty obchodu, uzależnione zostało od terminu przyjazdu na Pomorze Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

B) Program uroczystości lokalnych winien objąć:

1) Uroczyste nabożeństwo z udziałem przedstawicieli władz, wojska, organ. p.w. i społecznych oraz wszelkich korporacji.

2) Pochody pod pomniki, na rynki i t. d., gdzie nastąpią:

1) Przemówienia o walkach niepodległ. Pomorza,

2) Apel zmarłych bojowników o wolność Pomorza.

3) Odczytanie nazwisk zasłużonych obywateli w pracach niepodległ. i przy przejściu Pomorza.

4) Ew. dekoracje orderami państwowymi.

5) Odśpiewanie „pieśni wyzwolenia“ i wzniesienie okrzyku o jednej godzinie zamiast „ciszy“.

3) Uroczyste akademje, przedstawienia i zebrania w salach z odczytami o znaczeniu morza — dla Państwa Polskiego.

4) Dekoracje domów i okien flagami państwowymi i nalepkami „Pomorze Ojczyźnie“.

Ponadto przewiduje Wojewódzki Komitet Obchodu Dziesięciolecia Niepodległości:

a) Wydanie odezwy do ludności (nalepki na okręt),

b) Zapalenie ognisk (w odstępach kilometrowych) na całym pograniczu niemieckiem.

c) Stworzenie funduszu dla rozdzielania 100-złotowych książeczek oszczędnościowych (PKO) między dzieci urodzone w 10-tą rocznicę Wyzwolenia.

W myśl powyższego prosimy o bezzwłoczne przystąpienie do zorganizowania Komit. Obchodowego i wypracowania lokalnego programu uroczystości.

Jarmarki w województwie Pomorskiem

w miesiącu styczniu 1930 r.

7 stycznia:

— *Liniewo*, pow. Kościerzyna: bydłęcy, koński i świński.

— *Wąbrzeźno*: bydłęcy i koński.

8 stycznia:

— *Kartuzy*: świński.

9 stycznia:

— *Topólno*, pow. Świecie: bydłęcy i koński i świński.

11 stycznia:

— *Pelplin*, pow. Tczew: bydłęcy, koński

13 stycznia:

— *Świecie*: bydłęcy i koński.

14 stycznia:

— *Działdowo*: kramarski, bydłęcy, koński.

15 stycznia:

— *Kurzętnik*, pow. Lubawa: bydłęcy i koński

— *Błotnica*, pow. Działdowo: bydłęcy i koński.

16 stycznia:

— *Toruń*: bydłęcy i koński.

17 stycznia:

— *Grudziądz miasto*: koński i bydłęcy.

WIADOMOŚCI Z GOLUBIA

OSOBISTE.

Jak już donosiliśmy, p. Jan Zaporowicz, członek Oddziału Pe-Wu w Dobrzyniu wyjechał swego czasu do Torunia na kurs obrony przeciwgazowej dla instruktorów. Obecnie dowiadujemy się, iż p. Zaporowicz wrócił, zdawszy egzamin z wynikiem dobrym. — Mamy nadzieję, że p. Jan Zaporowicz rzuci się teraz z jeszcze większym zapałem w wir życiowy. (s)

SKARGA.

Wśród miejscowego społeczeństwa słyszeliśmy skargę na autobusy. Mianowicie chodzi o to, że autobusy nie kursowały bez uprzedniego ogłoszenia w pierwsze święto Bożego Narodzenia. (s)

POCHÓD „AMATORÓW“.

Zydowski klub sportowy „Amatorzy“ w Dobrzyniu obchodził w niedzielę 29 grudnia z całą paradą rocznicę swego istnienia. Z wielką dumą, z muzyką na przodzie, maszerowano w tym dniu po południu po wszystkich ulicach m. Dobrzynia. Tłum młodzieży żydowskiej towarzyszył pochodowi po chodnikach. Wieczorem odbyła się zabawa w hotelu „Pod Orłem“ w Golubiu.

Wiadomość tę podajemy bez komentarzy i dodatków. Niechaj społeczeństwo polskie samo wypowie, co o tem sądzić! (s)

UROCZYSTOŚĆ GWIAZDKOWA.

W niedzielę dnia 29 grudnia 1929 r. o godz. 8-jej wieczorem odbyła się na sali „Hotelu Centralnego“ „Uroczystość Gwiazdkowa Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej Męskiej w Golubiu“, składająca się z trzech głównych części. Program obfity, rozmaicie przeplatany muzyką, śpiewami, deklamacjami, pantominami, uroczystym łamaniem opłatka, przemową i przedstawieniem. Na końcu zabawa taneczna.

Na szczególną wzmiankę zasługują wesołe pantominy, znakomicie rozweselały gości (mogłoby być więcej publiczności!) Czy weźmiemy pod uwagę pantominę: „Pięciu najpozytyczniejszych ludzi na świecie“, czy inną p. t. „Sąd“, wszystkie one nie chybiały celu.

Przedstawienie p. t. „Kominarz i piekarz“ starano się oddać z całą ścisłością. Widać było, iż wszelkimi siłami usiłowano pokonać piętząc się trudności. Tak czy owak, młodzież wywiązała się ze swego zadania, czego dowodem śmiechy na sali zwłaszcza w pierwszych scenach tej komedijki.

A jeśli chodzi o deklamacje (wygl. pp. J. Sobczak i Szczypiorski), to deklamatorzy wleli w nie swe uczucia i siły.

Przy tem wszystkim jednak zauważyć należy także i to, że młodzież sama bez jakiegokolwiek pomocy ze strony starszych reżyserowała i ćwiczyła zarówno pantominy i deklamacje, jako też i przedstawienie (śpiewy ćwiczył p. Sobczak). Ten drobny niby szczegół podnosi całą tę uroczystość i jej program na tę wyżynę, na którą trzeba innem patrzeć okiem.

Uroczystość upiękaszyl ks. proboszcz swem gorącym i treściwym przemówieniem, gdzie wskazał na idee i hasła S. M. P., wykazał trudności i niebezpieczeństwa, na jakie

B. BOLESŁAWITA.

PRZED BURZĄ

Powieść historyczna z r. 1830.

(21) —o— (Ciąg dalszy).

— Jeżeli to nie jest anioł a zwodnica.. naówczas.. lepiej nie żyć i ludzi nie znać! — wołał, — Jeżeli kobieta może być tak fałszywą, naówczas — prawdy nie ma na świecie!

Bił się tak z sobą, nie mogąc przyjść do spokoju. Koniec koficem wiedział tylko, że ją namiętnie kocha i że to, co wczoraj było uczuciem ledwie i tęsknicą, stało się szaleństwem.

Wszystko, co młodzi ludzie o wiele wprzód potwarzają za drugimi, niżeli sami doświadczać; dusz braterstwo — sympatyje niezwykłe — pociąg, co dwoje ludzi przez ogień i wodę ku sobie rwie i chwytają — Kalikst czuł prawdziwym.

Nie był w zgodzie z rozumem, z obowiązkiem, z sumieniem — a miłości tej oprzeć się nie mógł! Ogarnęła go rozpacz i przerażenie.

Wieczór ten, tak tragicznie kończący się na górze, na pierwszym piętze także poruszył wszystkich. Pani Małuska była tak szczęśliwa, jak się już oddawna nie czuła. Julia, nie śmiąc spojrzeć w przyszłość, wiedziała tylko, iż przeżyła jedną z najszcześniejszych chwil młodości. Ten człowiek tak ją rozumiał! Wszystko w nim było jakby stworzonym dla niej — jedno słowo, myśl jedna, najmniejszy ruch nie wprowadził nuty dysharmonijnej w ten duet ich, który dwie dusze odśpiewały nastrojone gdzieś w niebiosach do siebie.

Z trochę gorączki, ale szczęśliwa i rozmarzona, położyła się Julia — czując się prawie zdrową. Ojciec tylko — ojciec stał jej na myśli, — lecz tego spodziewała się ubłagać, nawrócić, uprosić. Miała cały plan gotowy. Wynieśliby się do Austrii lub Prus, Rucki i tamby ich znalazł. Była pewna, że jej nie opuści.

Co jej dawało tę pewność? Nie wiedziała sama... Serce jej to mówiło, które rozumuje po swojemu...

Na dole w kamienicy, gdzie natychmiast wiedziało wszystko, co zaszło u góry, majstrowa Noiniska została uwiadomiona przez kucharkę o wypadku niezmiernie doniosłości.

— A! już że się coś święci — to się święci, jak mego Pana Boga kocham — mówiła zdyszana jejmość, przybiegłszy do szewcowej. — Co ja powiem kochanej majstrowej, co ja powiem!

Klepała się po twarzy, głową rzucając na zawsze strony.

— Cóż się stało! co moja jejmość?

— Tylko niech pani majstrowa tego nie powiada Aramowiczowej, bo to długojęzyczna... ani Matusowej... Rozniosą, rozpadną, a potem na mnie, że to wszystko wychodzi przeze mnie...

— Ale cobym mówić miała! cobym ja miała rozpowiadać!

— Otóż widzi majstrowa kochana — wszystka oliwa na wierzch wyszła. Stary nasz widać opierał się przeciw temu kawalerowi, a nasza panna się w nim rozromansowała... Spotykali się ciągle w ogrodzie... Słyszę, musi być... radca coś zwąchał, czy napatrzył i nahałasował... Panna się śmiertelnie rozchorowała... Co to gadać! Lampa... albo tam młodości... Czy to młodości bez racyi napadają? Panna się z tej miłości rozchorowała, co ją ledwie konsyliarz odratował... a takie lekarstwo dawali, co haptekarz mówił — truziny...

— Jezu ty Maryo! — przerwała szewcowa.

— A cóż? jaki teraz koniec? Panna postawiła na swoim! Jak niepyszny, pan ojczysto sam musiał nam dziś kawalera przyprowadzić... Żeby jejmość potem naszą pannę widziała... To powiadam pani majstrowej — twarz się jej zaraz odmieniła... I zdrowiutka! Potem, jak wzieni chodzą z sobą po pokoju, a potem z sobą po pokoju, a ona jemu grać, a on słuchać, a potem z sobą szeptać, no — to jużby ślepy dojrzał co to jest...

— Pobiorą się — rzekła majstrowa.

— Ta i pewnie. Małuska chodzi, mało nie skacze.. oczy się jej śmieją... Panna śpiewała, rozbierając się, a ten, jak poszedł do sieni na górę... jak pijany... powiadam majstrowej...

— Ot! zwyczajnie, moja jejmość, młodość! A! czy to człek swojej nie pamięta, moja dobrodziejko... Bywało, jak się o mnie mój starał... jak Boga kocham, kiedy mnie pierwszy raz w rękę pocałował, to mi poszło po wszystkich kościach...

Kucharka, mająca zapewne także tego rodzaju wspomnienia, z których się spowiadać nie chciała, westchnęła i nos utarła. Ta ostatnia czynność zawsze stała się nieodbitą przy wielkim rozczuleniu.

Jak Agatka tę samą historję na swój sposób, w wersyi nieco zmienionej, opowiadała po cichusienku Matusowej — nie czujemy się w obowiązku powtarzać, chociaż dziewczę miało poglądy niektóre i trafne, i wcale od dyktowanych zmniejszem doświadczeniem i znajomością świata kucharki odmienne...

Nazajutrz, gdy pan Kalikst do biura szedł, z podwojoną ciekawością przypatrywano mu się po drodze. Agatka spotkała go na wschodach i niepytana pozdrowiwszy, wypowiadała, jak paniątka spała i że tego dnia była welelszą i zdrowszą.

Breniera właśnie, gdy rad się był uwolnić i usunąć nieco — zmuszano do nadzwyczajnej działalności.

Rewolucya w Paryżu, która się odbiła widocznie na umysłach w Polsce — całą ową falangę policyjną powołała na nogi... Ludzie tacy, jak Szaniawski, więcej nią byli strwożeni może, niż w książkę. Szaniawski wprost przepowiadał powstanie ichciał uciekać, będąc pewnym, że całoby nie uszedł. Prześladowanie ducha drażniło więcej niż książęce meczarnie cielesne. Szaniawski widział już w snach barykady w Warszawie i swój dworek z góry poświęcał na rozebranie, zburzenie... i materyał do zasieków...

(Ciąg dalszy nastąpi.)

WYBORY DO SEJMIKU POWIATOWEGO

Jutro, to jest w niedzielę, 5 stycznia, odbędą się w powiecie wąbrzeskim wybory do Sejmiku Powiatowego

Każdy, bo nikt nie może się uchylić od tak ważnego obowiązku — winien w poszczególnym swoim okręgu głosować na taką listę, na jaką mu wskazuje sumienie t. j. na taką listę, którą uważa za najlepszą.

Przy wyborach należy unikać wszystkiego, tego co by mogło zakłócić spokojny przebieg wyborów.

narażona jest obecna młodzież czy to ze strony prądów a-religijnych czy też ze strony niemoralności. — Po przemo-wie nastąpiło uroczyste łamanie opłatka.

Liczny ten program zamknęła zabawa taneczna do go-dziny 2-giej. (s)

WIADOMOŚCI Z KOWALEWA

PRZENIESIONY DO INNEJ MIEJSCOWOŚCI.

Rozporządzeniem Dyrekcji Poczty i Telegrafów został przesiedlony z tutejszej miejscowości wielce szanowany i poważany nadzorca telefonów i telegrafów p. Władysław Wiśniewski na takie samo stanowisko do Pucka. Zaznaczyć wypada, że p. Wiśniewski angażował się czynnie w wielu miejscowych towarzystwach a szczególnie podczas obcho-dów kościelnych i narodowych, dokładał wielu sił i starań aby takowe jak najwspanialej wypadły.

Będąc zwierzchnikiem i komendantem tutejszej Ochotniczej Straży Pożarnej, pracował i poświęcał dużo czasu nad jej rozwojem. Pod jego przewodnictwem w roku 1926 zakupiono sztandar, który w tym roku został poświęcony.

W odchodzącym traci tutejsze miasto chętnego i na każdym kroku gotowego do usług sprawie społecznej pracownika.

Na nowej placówce życzymy Mu jaknajlepszego powo-dzenia. (C)

Z SZKOŁY ROLNICZEJ.

Pomorska Izba Rolnicza przeniosła istniejącą w tutej-szej miejscowości Męską Szkołę Rolniczą do Bielawek ko-ło Pępłina. Z przeniesieniem szkoły został i personel nau-czycielski przeniesiony a pomiędzy innymi cieszący się wielkim szacunkiem i poważaniem p. profesor Marjan Ke-dziora. W odchodzącym traci tutejsze obywatelstwo dziel-nego pioniera idei szkolenia młodzieży na niwie sokolej i przysposobienia wojskowego. Za tą działalność został udekorowany przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej sreb-rym krzyżem.

W nowej miejscowości życzymy Mu pomyślnego powo-dzenia w dalszej owocnej pracy, którą z wielką chęcią i nieprzymuszaną wolą wykonywał dla dobra naszej kocha-nej Ojczyzny. (C)

Wieczornica Młodzieży.

Dnia 22 grudnia 1929 r. urządziło tutejsze Stowarzysze-nie Młodzieży Katolickiej oddział żeński wieczornicę gwiazdkową. Na powyższą wieczornicę gwiazdkową przy-było oprócz członków patronatu i kilku gości a pomiędzy tymi zauważono gospodarza naszego grodu p. burm. Kuch-lera.

Wieczornicę zagałiła prezeska Stowarzyszenia panna Żuchowska, podając program obchodu wieczornicy do wia-domości oraz witając obecnych gości i członków patronatu a w szczególności naszego wielbionego ks. proboszcza Puppla.

Następnie zabrał głos patron Stowarzyszenia czcigodny ks. wikary Stach, mówiąc na temat „Pokój ludziom dobrej woli”. Wykład z powodu pouczającej treści podajemy bez o-graniczeń:

Święto Bożego Narodzenia, to święto pokoju i przyjaźni. W codziennej walce o byt, wśród pracy zawodowej czy przy nauce trudno o skupienie, trudno o namysł głęboki, a nieraz trudno nawet o pocziwe uczucia, o dobrą wolę w stosunku do bliźnich naszych i o jasny sąd względem własnego naszego charakteru. Praca pochłania wszystkie myśli nasze i uczucia, a zmęczenie wywołane wysiłkiem czy to fizycznym, czy umysłowym wywołuje nieraz zdenerwo-wanie, niechęć do wszystkiego i wszystkich, staje się powo-dem niejednej kłótni, może bójki, a w każdym razie utrudnia zgodę i przyjaźń obopólną, odbiera spokój wewnętr-zny. W chwilach uroczystych świąt jednakże, gdy praca u-cichnie, mięśnie znużone i umysł zajęty odpoczną, w duszy ludzkiej zbudzą się lepsze odruchy, serce staje się podatne dla wszystkiego co piękne i dobre. Jest to wła-snie chwila, którą wykorzystać należy aby zacerpnąć na czas dalszej pracy i dalszej walki koniecznych w tej pracy i walce sił wewnętrznych. Jest podobno z nami, jak z owym wędrowcem zablakłym wśród skwarnej pustyni. Długa droga zmęczyła go, gorące słońce spaliło mu skórę i wy-suszyło wargi, spragniony jest wody czystej, słodkiej i chłod-nej i oto znajduje bijące pod drzewami w cieniu miłym srebrzyste źródło. Pije wodę życia i czuje, jak wracają mu siły, jak ciało krzepi się od nowa, jak w głowie rozjaśnia się, jak wraca chęć do życia, do dalszej równie jak poprzednia możolnej wędrówki. Podobnie jest z nami w chwilach wy-poczynku świątecznego. Trzeba nam również wykorzystać bliskość źródła żywej wody i napić się z krynicy, napić do-woli, aby później sił starczyło na długo. Ten duchowy na-pój; o którym mowa, to przedewszystkiem dobra wola, w życiu konieczna, dla pracy i szczęścia niezbędna. Kto dzia-ła tylko pod przymusem, ten nigdy nie będzie mógł zna-leźć w sobie dość mocy, aby przetrwać trud i mozół co-dziennej walki.

Dobra wola stosuje się zarówno do nas samych, jak i do bliźnich naszych. Pracować i uczyć się musimy ochoczo, bo

tylko radosne pogodzenie się z losem los ten uczyni znoś-nym i miłym. Trzeba również radośnie i chętnie przysto-sować się do otoczenia, gdyż ciągle skarżenie się na warunki, w jakich żyjemy i pracujemy, robotę utrudnia, a kolegów czy zwierzchników zamienia w nieprzyjaciół i katów. Po-myślny tylko o tem, że i my sami niezawsze przyjemni je-stemy dla otoczenia, więc naodwrot i otoczenie nie może być doskonałym. Kto jednakże posiada dobrą wolę umo-wiania rzeczy i ludzi ze strony najlepszej, temu ludzie ci i rzeczy wydadzą się też rzeczywiście lepsi niż może są, a przez to znośniejsi. Dobrą wolą otwiera drzwi do serc ludz-kich i złote wrota na świat szeroki.

Zapyta może niejedyn, dającego właśnie z okazji Boże-go Narodzenia mówimy o sprawie dobrej i złej woli. Nie-trudno to zrozumieć. Bóg przyoblekając na siebie postać ludzką i zstępując na ziemię okazał ludziom nadmiar do-brej, boskiej swej woli, naodwrot znów ludzie, widząc w stajence ubogiej maleńkie Dzieciątko, a nie króla zstępu-jącego wśród huków piorunów i w orszaku aniołów zło-tych również musieli okazać dobrą wolę uwierzenia w cud narodzin Boga, a tylko ludziom prostego serca, jak pa-sterzom i ludziom głębokiej, prawdziwej nauki, jak mędr-com ze wschodu, danem było cud ten pojąć i powitać na-rodzone dla odkupienia ludzkości Dziecię Boże! — Czyta-my w Ewangelji, że aniołowie zstępowali z nieba śpiewając pieśń dźwięcząca temi słowy: Pokój ludziom dobrej woli. I odtąd święto Bożego Narodzenia stało się świętem pokoju i dobrej woli. Dobra ta wola stosować winna się w pierw-szym rzędzie do naszych własnych spraw duchowych. Przy-pomnijmy sobie tylko na chwilę, gdy z prawdziwą dobrą wolą udawaliśmy się np. do kościoła na nabożeństwo. Ile to zyskaliśmy wówczas duchowo! Organy grały nam pieśni radosnego, poważnego nabożeństwa, słowa kapłana od oł-tarza przekonywały i uczyły, modlitwa była żarliwą i ko-rzystną dla duszy. Przeciwnie, jeśli z brakiem tego dobre-go usposobienia udawaliśmy się na mszę św. czy nieszpory, w duszy pozostała pustka, a w sercu oschłość zupełna. Podobnie rzecz się ma na zebraniach, wieczornicach, czy wykładach. Podobnie rzecz się ma przy pracy zawodowej. Wykonana z dobrą wolą odbywa się spieszniej i lepiej, ła-twiej i przyjemniej. Wykonana ze złą wolą mężczy i nape-dza gorycz do duszy i zniechęcenie.

Święta Bożego Narodzenia są świętem dobrej woli i pó-koju. Z dawien dawna u wszystkich ludów chrześcijańskich, a w szczególności w Polsce było zwyczajem, że z okazji świąt Bożego Narodzenia załatwiano pomyślnie różne sprawy rodzinne i sąsiedzkie. Są sprawy, ciągnące się nieraz bardzo długo na drodze procesów i pozwów sądowych, na drodze umawiania się polubownego przed władzą świecką lub duchowną, które jednakże nie chcą przybrać obrotu pomyślnego. Powodem tego zazwyczaj brak dobrej woli u powasniowanych. Ludzie wiedzą, że kłótnia czasem zabiera i grabi pieniądze, napędza im smutek do duszy i troskę do domu, pozbawia ich spokojnego snu i chęci do pracy, unie-możliwia jakakolwiek radość i spokój wewnętrzny. Jednak-że nikt ręki do zgody wyciągnąć nie chce, bo to może nie honor, bo to świadczyłoby zapewne o przyznawaniu słusz-ności stronie przeciwnej, sąsiedzi śmiałyby się może, a ko-ledzy drwili.

A przeciwnie. Ludzie przecież cieszą się ze zgody i jed-ności, a tylko głupi i przewrotni namawiają bliźnich do kłótni i swarów. Otóż więc teraz z okazji tegoż święta pó-koju czas najodpowiedniejszy do pogodzenia się, do poda-wania ręki przyjaznej nieprzyjaciółom naszym na chwałę narodzonego Bożego Dzieciątka, na pożytek bliźnich i Oj-czynny, ku zbudowaniu wszystkich, umiających docenić szlachetność i uczciwość.

Korzystajmy z tych dni uroczystych, pomyślny o wro-gach naszych i podajmy im rękę do zgody. Dziś nadeszła chwila, aby sprawy te załatwić. Dziś niech każdy osądzi się sam z najlepszą dobrą wolą i pożałuje krzywdy, jaką może nawet niechający wyrządził bliźniemu i naodwrot niech przebaczy własne urazy i rękę wyciągnie do zgody. Pogódźmy się dziś wszyscy, aby święto Narodzenia Pań-skiego stało się dla nas rzeczywiście chwilą wewnętrznego odrodzenia i zadatkem dalszej owocnej i radosnej pracy.

Po skończonej przemowie odegrano okolicznościowy te-atryk przez członkinie Stowarzyszenia, który wypadł do-skonale. Następnie wygłoszono szereg deklamacyj przez członkinie oraz monolog p. Adamczakówny pod tytułem „Magdzia idzie do i wraca z miasta”.

Klub mandolinistek pod kierownictwem ks. Patrona ode-grał na mandolinach pieśń „Gdy się Chrystus rodzi”. Aczkolwiek klub ten od paru tygodni istnieje, to jednakże z uznaniem stwierdzić należy, że robi bardzo dobre po-stępy.

Pod koniec obchodu przemówiła p. aptekarzowa Pucia-towa wspominając o konieczności organizowania młodzie-ży oraz wyrażając radość z powodu pomyślnego rozwoju stowarzyszenia pod patronatem ks. wikarego.

Gwiazdor, który przyszedł na salę, załatwił podział gwiazdki i nauczał panią, ażeby okazywały na przy-szłość więcej zainteresowania do Stowarzyszenia.

Na zakończenie tak wspaniałej uroczystości odśpiewano pieśń „Nie pojęte dary”.

POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ.

W czwartek dnia 2 stycznia r. b. odbyło się na sali w ra-tuszu, pierwsze w tym roku posiedzenie nowowybranej Ra-dy Miejskiej, które zwołał i zagał o godzinie 17,20 prze-wodniczący Magistratu p. burmistrz Kuchler. Obecna Rada Miejska składa się z 18-tu członków, którzy się w kom-plecie stawili. Magistrat był również w całym składzie za-stąpiony w osobach p. burm. Kuchlera, zastępcy burm. p. T. Przybyszewskiego i członków Magistratu pp. Nowiń-skiego, Kontowskiego i Wojciechowskiego.

Po zaprzysiężeniu radnych przez p. burm. Kuchlera przez podanie ręki objął przewodnictwo najstarszy wiekiem ra-dny p. Feliks Maciejewski, który przeprowadził wybór Za-rządu Rady Miejskiej. Jako przewodniczącym wybrano p. aptekarza Panciatę a zastępcą naczelnika stacji kolejowej p. Kiszycyckiego. Protokółantem wybrano jednogłośnie sekre-tarza miasta p. Adamczaka a tegoż zastępcą radnego p. Me-lerskiego.

Po ukonstytuowaniu się zarządu zdał przewodnictwo p. Maciejewski nowowybranemu przewodniczącemu p. apte-karzowi Puciacie. Pan aptekarz obejmując przewodnictwo dziękował za wybór i apeluje do panów radnych ażeby pod-czas obrad kierowali się li tylko dobrem miasta a wszelkie partyjniactwo odrzucali.

Następnie zarządził przewodniczący Rady p. aptekarz Puciata 10-minutową przerwę, celem wspólnego porozumie-nia się w sprawie wyboru 2-ch członków do Sejmiku Powi-atówego. Na członków Sejmiku Powiatowego wybrano p. burm. Kuchlera i zastępcę burm. p. Przybyszewskiego.

SPRAWOZDANIE Z ZEBRANIA RADY MIEJSKIEJ MIA-STA KOWALEWA Z DNIA 30 GRUDNIA 1929 R.

Powyższe zebranie ostatnie w roku 1929 na które się wszyscy radni oraz członkowie Magistratu w komplecie sta-wili, zagał zastępcą przewodniczącego Rady Miejskiej p. Szymon Muzalewski punktualnie o godzinie 6-tej wiecz.

Obradom podlegało załatwienie sporu, który powstał pomiędzy Komunalną Kasą Oszczędności a Magistratem o dzierżawę lokalu. Sprawa, która była już od dłuższego cza-su sporną obecnie została przy końcu roku dla obu stron pomyślnie załatwiona.

Przystąpienie tutejszego miasta do syndykatu turystycz-nego z udziałem 500 zł. rocznie, Rada nie uchwaliła z po-wodu krytycznego położenia finansowego w jakim obecnie się miasto znajduje.

Sprawa zakupionych swego czasu rur cementowych, któ-re miały być użyte na kanalizację miasta również została pomyślnie załatwiona i to dzięki inicjatywie radnego p. Ma-ciejewskiego.

Następnie zdał zastępcą przewodniczącego sprawozda-nie z rocznej działalności wyliczając przytem udział radnych w posiedzeniach Rady jakoteż ważniejsze uchwały.

Pod koniec jawnego posiedzenia zabrał głos obecny za-stępca burm. p. Tadeusz Przybyszewski i między innymi wylizował zasługi jakie obecnie ustępująca Rada poniosła dla dobra tutejszego miasta. Nie od rzeczy będzie jeżeli wspomnę — mówił radca, o które się Rady z czasów za-borczych starały ażeby w tutejszym grodzie Sąd otwarto oraz aby Kowalewo zaliczone zostało do rzędu miast. Wszystkie te ważne zdobycze są w kronice rozwoju tutej-szego miasta złotymi literami zapisane. Kończąc swe prze-mówienie wyraził się, że radni, którzy zasiadali w obe-cnie ustępującej Radzie dumni mogą być z tego, co w czte-roletniej kadencji zostało zdziałane.

Z kolei zabrał głos p. burm. Kuchler, składając Panom Radnym serdeczne życzenia noworoczne.

WYBRYKI LOBUZERJI KOWALEWSKIEJ W NOC SYLWESTROWĄ.

Nie tylko, że lobuzerja hałasowała aż do przeszło pół-nocy, lecz oprócz tego wybiła kamieniami szybę wystawo-wą restauratorowi p. Franciszkowi Szczepańskiemu. Panu Kazimierzowi Czyżniewskiemu, handlarzowi drzewa opało-wego i węgla wysadzono żelazne wrota podwórzowe i rzucono na ulicę, co łatwo mogło spowodować katastrofę sa-mochodową lub też jaki inny nieszczęśliwy wypadek. Przy-mocia koło p. Balickiego podrywano przy poręczach prze-mocą sztaby żelazne, które pogięto i zatarasowano chodnik, mogąc również łatwo spowodować jakiś nieszczęśliwy wy-padek.

Policja czyni energiczne poszukiwania celem wykrycia sprawców, aby ich spotkała zasłużona kara.

Statek „Pomorze” uratowany.

Statek Pomorze znajduje się od kilku dni w drodze z St. Nazaire holowany do stoczni w Nak-skov w Danji, gdzie otrzyma motory, ożaglowanie i potrzebne wyposażenie.

Załogę jego stanowi 7 marynarzy polskich ze szkoły morskiej w Tczewie (w tem 2 oficerów) o-raz 5 Duńczyków. Komendantem „Pomorza” jest komendant statku szkolnego „Lwów” kpt. w. z. Ma-ciejewicz Konstanty.

W drodze u północno-zachodnich wybrzeży Francji natrafiono na niezwykle gwałtowną, kilka już dni trwającą burzę. Statek został zakotwiczony. Jedną z kotwic została przez żywiołowe fale zerwana, tak, że zaistniało bardzo poważne niebezpieczeństwo, iż statek rzucony zostanie na skały. Według wiadomości ostatnich, statek utrzymuje się na jednej kotwicy, a wobec tego, że morze stopniowo uspokaja się — są bardzo duże szanse zupełnego ocalenia statku.

Na miejsce wypadku pospieszył konsul polski w Hawrze p. Winiarz. Statek ubezpieczony jest w Warsz. Towarzystwie Ubezpieczeń na sumę 8 000 funt. ang.

OSWIADCZENIE.

Czystochleb, 15. 12. 1929.

Niżej podpisany, Władysław Seweryniak, oświadczam publicznie:

Jakkolwiek zostałem umieszczony na liście kandydatów do Sejmiku Powiatowego Nr. 4 okręgu wyborczego Nr. V. — stwierdzam, że na listę tę zostałem wprowadzony nieświadomie, z listą tą nic mnie nie łączy — sam głosuję na listę 5 i proszę wszystkich obywateli dla dobra sprawy ogólnej rolniczej pójść śladem moim i poprzeć całą listę Nr. 5 z czołowym kandydatem wypróbowanym, gorliwym obrońcą sprawy ludowej, p. posełm Fr. Rząsa.

Władysław Seweryniak.

CO BĘDZIE W KALENDARZU „POMORZANIN“, KTÓREGO DODA „GŁOS WĄBRZESKI“?

Kalendarz książkowy „Pomorzanin“ jaki zostanie dodany dla Czytelników „Głosu Wąbrzeskiego“, wyglądać będzie nadzwyczaj pięknie, tak pod względem graficznym jak i w treści.

Poza kalendarjum i słowem wstępnym znajdziemy tam przede wszystkim historję i rozwój 3 miast naszego powiatu: 1) Wąbrzeźno, 2) Golub, 3) Kowalewo.

W kronice Wąbrzeźna, którą opracowuje znany działacz na polu społeczno-kulturalnym, znajdziemy: a) Historję powstania miasta Wąbrzeźna, b) rozwój miasta od założenia tegoż i c) Wąbrzeźno od chwili niepodległości Polski.

O Golubiu będą natomiast podane wszelkie daty historyczne oraz różne inne ciekawe historie mało znane szerszemu ogółowi i tak 1) Golub w ogólności — położenie geograficzne, stosunki gospodarcze i t. d.; 2) Kto panował na zamku golubskim; 3) Z kroniki Golubia, 4) Ciekawostki historyczne i niehistoryczne m. Golubia oraz 5) Z ostatnich lat niewoli. Ponadto umieszczone będą 3 piękne wiersze z cyklu „Golub“ — „Topola w Parku“ — „Zamek“ — „W dzień deszczu“.

Również i o Kowalewie umieścimy studjum historyczne aż do bieżącej chwili.

Z ogólnego działu kulturalno-światowego znajdziemy w kalendarzu szereg artykułów a między innymi kilka pięknych, nigdzie dotąd nie drukowanych nowelek, wierszyków i opowiadań na tle prawdziwego zdarzenia.

W dziedzinie „Technika“ omówimy szczegółowo wszystkie wynalazki z roku ubiegłego, podając także fotografie tych wynalazków.

Osobny dział omówi zdarzenia w roku 1929. — Dział ten, pod tytułem „Co nam przyniósł rok ubiegły“ będzie bogato ilustrowany, a poda najważniejsze wypadki zaszłe w roku ubiegłym.

Poza ten jest osobny dział poświęcony sprawom gospodarczym, handlowym i przemysłowym.

Oprócz wyżej omówionych działów, znajdzie Czytelnik jeszcze inny dział, a mianowicie „Rozmaitości“ w którym to dziale umieszczone są różne artykuły o treści naukowej i ciekawej.

Bardzo ładnie reprezentował się będzie dział gospodarstwa domowego, zredagowany specjalnie przez siły fachowe dla naszego kalendarza.

Kalendarz „Pomorzanin“ zakończony będzie spisem jarmarków na rok bieżący oraz działem „Humorystyka“.

Całość kalendarza natomiast zdobić będzie piękna okładka.

Kto zatem chce mieć ten piękny kalendarz bezpłatnie, winien zamówić sobie „Głos Wąbrzeski“ na I. kwartał, gdyż kalendarz ten dodamy w połowie stycznia r. b. do „Głosu“ jako podarek dla naszych Czytelników.

Powiedz o tem Twojemu sąsiadowi, niech i on, jeśli nie abonuje „Głosu Wąbrzeskiego“ natychmiast zamówi.

„Głos Wąbrzeski“ jest naprawdę najlepszym pismem w powiecie, bo podaje prędko wszelkie wiadomości z każdej miejscowości powiatu, z kraju i ze świata.

Kto „Głosu Wąbrzeskiego“ nie czyta sam sobie szkodzi!

Zamów więc jeszcze dziś „Głos Wąbrzeski“ na pocztę lub w administracji naszej przy ul. Mickiej,

wicza, albo w agencjach naszych w Wąbrzeźnie, w Kowalewie lub Golubiu.

W Kowalewie agencja „Głosu“ znajduje się u p. Stankiewicza, skład papieru; w Golubiu natomiast u p. Strzelewicza, skład papieru i księgarnia.

Nie zapomnij więc Czytelniku Drogi o tem wszystkim powiedzieć swojemu sąsiadowi, oraz namówić go, by „Głos“ zamówił odrazu na cały kwartał, albowiem unika się przez to częstych omyłek, gdy zamawia się pismo miesięcznie.

WIADOMOSCI POTOCZNE.

Wąbrzeźno, dnia, 3 stycznia 1930 r.

— **UWAGA PP. KORESPONDENCI!** Naszych PP. Korespondentów prosimy, aby natychmiast donieśli nam o wynikach wyborów do Sejmiku Powiatowego.

— „Bóg zapłać!“ Wszystkim, którzy nadesłali nam życzenia noworoczne, składamy na tej drodze serdeczne „Bóg zapłać!“

— **Ślub.** W poniedziałek po południu, w pięknie przystrojonym kościele parafjalnym, odbył się ślub naczelnika sądu w Wąbrzeźna p. Jana Piotrowicza z Lubawy z panną Armelą Bialecką, córką znanego kupca w Wąbrzeźnie. Od stopni ołtarza przemówił w gorących słowach do Młodej Pary ks. administrator Wilemski, dawniejszy tut. wikary i przyjaciel Rodziny Panny młodej. W czasie ceremonii asystowała delegacja korporacji „Masovia“ Państwu Młodemu życzymy na nowej drodze życia wiele szczęścia, pomyślności i błogosławieństwa Bożego.

— W miejsce życzeń noworocznych złożył w administracji naszej p. poseł Rząsa 10 złotych na rzecz Kuchni Ludowej w Wąbrzeźnie.

— **Ciekawe zjawisko.** (Motyl w ostatnich dniach grudnia swobodnie fruwał w powietrzu.) Niezmiernie ciekawe zjawisko mamy do zanotowania.

Do redakcji naszej przyniosła Marja Gefreiterówna, uczennica 7 kl. szkoły żeńskiej, motyla, który wpadł w dniu 30 grudnia r. zeszłego do jej pokoju. Ciekawe to zjawisko należy tłumaczyć ciepłem jakie mieliśmy w ostatnich dniach grudnia. Motyl, zjawiający się w końcu grudnia, to naprawdę osobliwe zjawisko. Czy motyl ten ma być zwiaśtunem niesrogiej zimy?

— **Oplątek harcowski.** W nadchodzącą niedzielę, t. j. 5 stycznia o godzinie 4-tej po południu w szkole żeńskiej odbędzie się „Oplątek harcowski, urządzony staraniem miejscowych drużyn harcowskich. Program uroczystości jest urozmaicony różnemi niespodziankami. Na powyższy „Oplątek“ zapraszają P. T. Sympatyków Harcerstwa i członków „Koła Przyjaciół Harcerstwa“

Miejscowe drużyny harcowskie.

— **Zawiązanie Komitetu.** W ubiegły poniedziałek, zgodnie z zapowiedzią, odbyło się zebranie przedstawicieli towarzystw i obywatelstwa w sali posiedzeń Rady Miejskiej, celem zorganizowania odpowiedniego programu na uroczystość 10-lecia wkroczenia wojsk polskich do Wąbrzeźna.

Zebranie zagał p. burmistrz Schwarz, wspominając o tej radosnej chwili, kiedy po długich latach niewoli mieszkańcy Wąbrzeźna powitali wojsko polskie. Po zagajeniu, wybrano prezydium, do którego weszli prócz p. Burmistrza, ks. prob. Zakryś, p. red. Szczuka i p. naczelnik Retz.

W czasie dyskusji jaka wyłoniła się nad sprawą przyjęcia uchwalono wybrać tymcz. Komitet ścisły w skład którego weszli ks. prob. Zakryś oraz pp.: burm. Schwarz, dr. Leszkowski, inspektor Matuszkiewicz, Bojarski, dr. Janiszewski, Ługiewicz, naczelnik Retz i red. Szczuka. Komitet ma prawo kooptacji dalszych członków.

Nad wypełnieniem programu uroczystości (program zostanie uchwalony później) czuwać będzie Komitet Wykonawczy, do którego weszli ks. prob. Zakryś, oraz pp. burm. Schwarz, inspektor Matuszkiewicz, porucznik Kuliszewski i p. Bojarski.

Na zebraniu poruszano, w jaki sposób należy uczcić ten radosny dla nas dzień — 10-lecie wkroczenia wojsk polskich. Niektóre propozycje, jakie padły, były bardzo dobre, jednakże stoją ku zrealizowaniu tych propozycji na przeszkodzie sprawy finansowe.

Może kto z naszych czytelników ma projekt celem uczczenia tego radosnego święta? Projekty na piśmie przyjmuje p. burmistrz Schwarz.

— **Bal Maskowy „Sokoła“** odbył się w Sylwestra w sali p. J. Kaczyńskiego. Publiczności stosunkowo mało — masek natomiast w stosunku do gości było dużo.

— **Pożegnanie starego roku.** W dzień Sylwestrowy pożegnano ustępujący rok 1929 bardzo wesoło. Już od wczesnego wieczora na ulicach gromadziły się grupy ludzi, komentując na swój sposób nad przyszłym rokiem. Wieczorem w kościele parafjalnym odbyło się nabożeństwo dziękczynne na zakończenie starego roku. Około godziny 8-ej wieczorem falangi ludzi przechadzały się po ulicach miasta oczekując z wielką niecierpliwością nadejścia Nowego Roku. Wszystkie lokale publi-

czne były przepełnione. Punktualnie o godzinie 12 bicie dzwonów z wieży kościoła ewangelickiego obznajmiło odejście starego a nadejście Nowego Roku. Do wtóru dzwonów przyłączyły się radosne okrzyki mieszkańców, witających Nowy Rok. Gdzieś niedługo huknął w ciemnej ulicy strzał, a na Rynku jakiś nieznajomy zapalił ogień bengalski.

— **Z posiedzenia Rady Miejskiej.** Czwartkowe posiedzenie Rady Miejskiej odbywające się pod przewodnictwem zastępcy przewodniczącego p. Makowskiego, załatwiło trzy, dość ważne sprawy, a mianowicie, dokonało wyboru prezydium Rady Miejskiej na rok bieżący, wybrało 5 członków do Sejmiku Powiatowego, oraz załatwiło nagłą sprawę bezrobocia.

Pod pierwszym punktem, w drugim, tajnym głosowaniu, wybrano ponownie członków dotychczasowego prezydium i to: przewodniczący p. Grąjewski, zastępca przew. p. A. Makowski, sekretarz p. Ługiewicz, zast. p. Nałęcz. W czasie wyboru prezydium, przewodnictwo zebrania objął wobec nieprzyjęcia przewodnictwa przez p. Balickiego, najstarszy z kolei radny p. Jaranowski.

Następnie p. przewodniczący powołał komisję wyborczą w związku z wyborem 5 członków do Sejmiku Powiatowego. Do Komisji weszli pp. Jezierski i Grabowski.

List zgłoszono dwie i to 1 p. Szóstakowski, a listę nr. 2 p. Wittek W liście nr. 1 postawieni byli kandydaci: pp. Schwarz, Jezierski, Makowski, Piotrowski i Putynkowski.

W liście drugiej natomiast pp. Schwarz, Jezierski, Makowski, Balcerski i Putynkowski.

Tajne głosowanie wykazało, że jeden z pp. radnych (p. Balicki) wstrzymał się od głosowania; lista nr. 1 otrzymała 6 głosów, a lista nr. 2 13 głosów. Według powyższego, wybrani zostali: z listy nr. 1 p. burmistrz Schwarz a z listy nr. 2 pp. Jezierski, Makowski, Balcerski i Putynkowski.

Po wyborach do Sejmiku, poruszano kwestję bezrobocia. Z referatu p. burmistrza Schwarza wynika, że bezrobocie powiększyło się w ostatnich dniach. Obecnie mamy 170 bezrobotnych ubezpieczonych a 112 nieubezpieczonych, z których około 50 osobom należy przyjść jaknajprędzej z pomocą. W tym celu p. burmistrz Schwarz proponuje opodatkować przez kilka miesięcy prąd elektryczny na 5 groszy na kilowacie i to że światła jakoteż i siły. Przeciwno opodatkowaniu siły sprzeciwił się radny p. red. Szczuka, zaznaczając, że przemysł oraz rzemiosło nie są w stanie podwyżki pokryć. Gdyby natomiast propozycja ta przeszła, przedsiębiorstwa przemysłowe oraz warsztaty rzemieślnicze zmuszone byłoby zwolnić kilku pracowników, co nie obniżyłoby bezrobocia ale je powiększyłoby.

Przeciwno temu wystąpili radni pp. Cander i Piotrowski, twierdząc, że o ile kto może zarabiać, to może także więcej zapłacić, a jeżeli nie, to niech „sam macha motor“. Twierdzenie pp. radnych Candra i Piotrowskiego wywołało w całej sali wesołość, albowiem ci radni myśleli, że żyją jeszcze w czasach przedpotopowych!

Ostatecznie uchwalono upoważnić Magistrat do zaciągnięcia kredytu w Miejskiej Kasie Oszczędności w kwocie 7000 złotych na zatrudnienie bezrobotnych oraz, by bezrobocie zostało zlikwidowane przez przyjęcie robotników przy pracach miejskich. (k)

— **Rozpoczęcie nauki.** Dzisiaj rano rozpoczęła się w szkołach powszechnych i gimnazjum nauka po wakacjach gwiazdkowych.

— **Polowania w powiecie wąbrzeskim.** W ostatnich dniach grudnia odbyły się liczne polowania z naгонką a to wskutek pogłoski, jakoby się polowanie kończyło z końcem zeszłego miesiąca. 28. 12. ub. r. odbyło się polowanie w Piątkowie, majętności p. pułkownika Iwanowskiej. Ponieważ p. generał Rydz-Smigły zawiązywał został do Spały do p. Prezydenta, uczestniczyło w polowaniu tylko 7 strzelców. Ubito 73 zające. Królem kurkowym został p. Jerzy hr. Dąbski z Wałyca, który ubił 29 zające. Wieczorem odbyło się w pałacu przyjęcie towarzyskie, w którym uczestniczyli p. hr. Platter, hr. Aleksander Dąbski, ks. dr. Łęgowski, dyrektor Miler, major Chomisz i inni.

27. 12. ub. r. odbyło się polowanie w Ostrowi tem a 28 ub. m. w Pruskiejłące, majątku p. Roma na Kentzera. W Ostrowie ubito 137 zające, królem kurkowym został p. Roman Kentzer z 21 zającami. W Pruskiejłące ubito 106 zające a królem kurkowym został p. Tadeusz Kentzer z Lipniczek, który ubił 14 zające. Polowanie zakończyło się towarzyskim przyjęciem licznych gości w dworze w Pruskiejłące.

Dobry wynik polowań wykazuje, że mimo ubiegłej ostrej zimy i późnej wiosny, stan zwierzyny łownej jest zadowalający.

— **Nagła pomoc lekarska.** Pomocy lekarskiej w niedzielę dnia 5. 1. rb. w wypadkach nagłych na okręg Wąbrzeźno, udziela p. dr. Podlaszewski, zaś w święto Trzech Króli dnia. 6. 1. rb. p. dr. Kawczyński, lekarz kasowy. Na okręg Kowalewo natomiast jak dnia 5. 1. rb. tak i 6. 1. rb. p. dr. Owczarczak, lekarz kasowy.

Losy

III klasy Polskiej Loterii
Klasowej już do nabycia
w kolekturze

„GŁOSU WĄBRZESKIEGO“

WĄBRZEŹNO

— *Przedłużenie polowania na zające.* Według ogłoszenia Pana Wojewody, na zające polować wolno do 14 stycznia.

— *Bal Akademików.* W jutrzejszą sobotę wieczorem w sali p. Fr. Szymańskiego odbędzie się zapowiedziany „Bal Akademików” który zgromadzi niewątpliwie elitę społeczeństwa. Przygotowania do balu, jak nas informują, zostały zakończone. Gości czeka wiele niespodzianek.

— *Bal Maskowy Podoficerów Rezerwy* odbędzie się również w sobotę wieczorem w sali p. Kaczyńskiego (Dwór Wąbrzeski). Ktoby został pominięty przy zaproszeniu na „Bal Maskowy” proszory jest o zwrócenie się po zaproszenie do Kasy. Filmu w tym dniu wyświetlać się nie będzie, dlatego każdy powinien do kina pójść w niedzielę.

— *Wieczór kolęd:* Z uznaniem podnieść należy, że Towarzystwo śpiewackie „Lutnia” — pomimo, że przygotowuje obecnie wielki koncert instrumentalno-wokalny, — znalazło tyle czasu, aby osobną imprezą gwiazdkową sprawić nam jeszcze jedną miłą ucztę duchową, a najbiedniejszym naszego miasta nieść tak konieczną pomoc materialną.

Jak się dowiadujemy, składać się będą na program: występy chóru oraz nowoutworzonego przy chórze zespołu muzycznego, odczyt ks. prof. Brejskiego i koncert na harmonjum znanego nam już chlubnie ks. Mówińskiego.

Ceny miejsc: rez. 1,50 zł., siedz. 1,00 zł., wstęp na salę 0,50 zł. a dla młodzieży szkolnej 0,30 zł. — są tak ułożone, że wszyscy z tej uczty korzystać a tem samem do tak wzniesłego celu przyczynić się mogą.

A zatem spieszymy spodem na Wieczór kolęd w dniu 7 bm. o godz. 7 na sali p. Kaczyńskiego.

Bilety wcześniej nabyć można u p. K. Ziętaka, Rynek.

— *Odnaczenia za wojnę.* Odnaczenia za wojnę z roku 18—21 otrzymali w myśl rozkazu D. O. K. VIII nr. 27/29 pp. starszy przodownik Policji Państwowej Mula i starszy posterunkowy Wojciech Biskupski, obaj z Wąbrzeźna. Z okazji tej składamy odznaczonym nasze powinszowanie.

— *Za 10-letnią służbę w jednej firmie.* P. Ignacy Arczewski, za 10-letnią pracę w jednej firmie (u p. Götza) otrzymał od wspomnianej firmy w dowód wdzięczności podarek w gotówce. Panu Arczewskiemu życzymy pomyślności w dalszej pracy.

— *NASTĘPNY NUMER NASZEGO PISMA.* z powodu święta Trzech Króli wyjdzie w środę 8 b. m. o zwykłym czasie.

— *CZYTELNIKOM zwracamy uwagę na ogłoszenie firmy „Bazar” właśc. St. Chwiatkowski, Wąbrzeźno.*

Z POWIATU.

— *Dębowałaka.* (Zabawa Kółka Rolniczego). W ostatni dzień roku 1929, Kółko Rolnicze urządziło w byłej szkole ewangelickiej (obecnie „Dom Ludowy”) zabawę.

— *Łobdowo.* (Czyn nie licujący się z godnością katolika). Pan B. uchodzący ogólnie za Polaka-katolika odmówił przyjęcia od organisty opłatka gwiazdkowego. Czyn p. B. nie przysporzy mu z pewnością żądanego szacunku i poważania.

— *Jarantowice.* (W polskie ręce). Pan Józef Perlak, rolnik z Jarantowic, nabył od Niemca p. Arthura Gulla z Jarantowic 33-morgowe gospodarstwo. Nowemu właścicielowi życzymy wszelkiej pomyślności. Redakcja.

— *Królewska Nowawieś.* (Okolo wyborów). W odpowiedzi autorowi artykułu zamieszczonego w „Głosie Wąbrzeskim” (nr. 1) zmuszony jestem zwrócić kilka uwag i to następujących:

Prawdą jest, co zresztą każdy wie, że zbliżają się wybory do sejmiku powiatowego. Wspomina autor notatki, że rozbito w okręgu naszym solidarność. Któż jest temu winien? Czy nie ci, którzy najawali samochody, aby uprawiać „kompromisy”, a w rezultacie tego wysunąć listę nr. 1 i wiele innych? — Całe obywatelstwo poznało się na lisach którzy gwałtem do sejmiku chcą się dostać i w tym celu zwoływali zebrania, posiedzenia, rozmowy i t. p. Ale czyż z tymi ludźmi mogli współpracować rozsądni — obywatele? Nie. Zmuszeni byli wysunąć własną listę nr. 4. Namnożyło

się w naszym okręgu list jak grzybów po deszczu — stwierdza autor. Lecz któż temu winien? Napewno nie sam autor, tylko niedopowiedział, że ma namyśli kandydatów z listy nr. 1, gdyż to są ci, którzy spowodowali wielką liczbę list. Zaiste porusza autor w swym artykule rzeczy przykre, ale jak może on popierać ludzi, którzy złu temu są winni. Wszyscy obywatele naszego okręgu są zgodni, że lista nr. 1 wysuwa kandydatów, którzy na stanowisko w sejmiku absolutnie się nie nadają. W czym się wyraziła ich prawa społeczna? Czy w tem, że sprzedali mleczarnię (spółdzielnię) w ręce prywatne? Czy to jest ta „pożyteczna praca” dawniejszego członka sejmiku, a obecnie kandydata listy nr. 1?

My obywatele Król. Nowej do sejmiku wybierzemy tylko takich ludzi, którzy we własnym warsztacie dobrze pracować umieją, co kwalifikuje ich jako dobrych pracowników na niwie sejmikowej. Zaiste, ośmieszył się autor, twierdząc, że nie należy popierać człowieka, który kupił sobie własny samochód. My twierdzimy, że kto uczciwie pracuje, może sobie kupować co chce i to będzie nam zawsze świadectwem, że praca tego człowieka jest wydajną. Niech więc naprzód panowie z listy nr. 1 pokażą, że umieją pracować także i w swej własnej zagrodzie, a potem niech się biorą do pracy dla dobra ogółu. Narazie nic nie jest nam znane, coby mogło ich polecać do sejmiku. Przeciwnie wiemy wszyscy, że praca ich zwłaszcza w okresie obecnym przyniosła owe „mnożenie się list jak grzyby po deszczu”. Za taką robotę można ludzi tylko potępić. Może więc autor wspomnianego artykułu nie mieszał się do spraw jemu nieznanych i w tej sprawie głosu nie zabierał. Kłamiwa jego opinia we wyborach uczciwym ludziom z listy nr. 4 absolutnie nie zaszkodzi, ale prosimy nas nie opisywać, jakobyśmy mieli solidaryzować się z rozbijaczami jednościami, którzy wysunęli listy nr. 1.

Z NASZEJ DZIELNICY.

— *Pelplin* (Śmierć wskutek zdrapania małej krostki). Do Zakładu św. Józefa przywieziono 28-letnią mężatkę i matkę czworga dzieci małoletnich Helenę Deringową. Dnia poprzedniego zdrapała sobie na twarzy krostkę i już po kilku godzinach ciężko zachorowała. Niestety nie zdołano już ocalić biedaczce życia, gdyż w przeciągu doby, zaopatrzona na drogę wieczności, oddała Bogu ducha wskutek silnego zapalenia mózgu wzgl. zakażenia krwi.

— *Lubawa.* (Z Bloku B. B.) Prezes Klubu Sejmowego B. B. W. R. pos. Walery Sławek otrzymał depezę treści następującej: „Zebrani członkowie i sympatycy Koła B. B. W. R. w Lubawie na Pomorzu przesyłają Panu Prezesowi wyrazy pełnego zaufania z zapewnieniem poparcia go w dążeniach do utrwalenia mocarstwowego stanowiska Polski przez zmianę konstytucji w myśl projektu Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem”. Podpisani: prezes Jan Podoba, sekretarz Turulski.

ZGON DZIENNIKARZA.

Toruń. Dnia 30. 12. ub. r. o godz. 5 po poł. zmarł po operacji w szpitalu w wieku lat 47 s. p. Władysław Błoński, kierownik toruńskiego oddziału PAT.

Śp. Władysław Błoński, który pochodził z Małopolski, pracował dłuższy czas jako urzędnik Dyrekcji Dróg Wodnych, skąd odszedł jako emeryt. W świecie dziennikarskim był bardzo popularny. Przed paru laty objął stanowisko kierownika toruńskiego oddziału P. A. T. Ostatnio był również wiceprezesem pomorskiego Syndykatu Dziennikarzy.

Zmarły osierocił żonę, 3 dzieci, uczęszczających do szkół, i matkę.

NIECÓŚ O WYBORACH DO SEJMIKU.

Okręg wyborczy IV.

Przyszedł do mnie w Nowyrok Franek z Lipnicy zakłopotany i powiada: poradź sąsiedzie kochany, co mam robić? Przynieśli mi dziś kartki wyborcze Nr. 2 i chwala, iż to dobra lista. Na nią trzeba głosować, bo na niej wypisani kandydaci, to same mądre głowy. Jest tam były poseł, jest dziedziec, jest wójt. — A tu przychodzi kumoter i przynosi kartki wyborcze, na których wydrukowany jest nr. 3. I znowu chwali, że kandydaci tej listy, to rolnicy mniejsi, którzy najlepiej wiedzą, co dolega małorolnemu i robotnikowi. — Teraz naprawdę mi się w głowie pokręciło i nie wiem co począć. Poradź kochany sąsiedzie, którą kartkę mam oddać?

Każę Frankowi usiąść, a potem pytam go: powiedz Franku miły, kogobys chciał wysłać do Sejmiku Powiatowego w Wąbrzeźno. Franek namyślił się, odsapnął i rzekł: Musi to być człowiek światły i odważny, który będzie dbał o oszczędną gospodarkę w powiecie i o obniżenie podatków komunalnych. Musi to być taki, co broni interesów wsi i rolnictwa. — Na to mu powiada: Patrz Franku, listę Nr. 2 wystawiła partja, w której rejwoda aptekarze, odwokaty kupcy... ta partja to jakoby szycja, która mądrymi głowami z Nr. 2 będzie kręcić, gdzie iście będzie się jej spodobać. Na tą partyjną listę nie będę głosował. Ja sobie chwale listę Nr. 3, bo to lista bezpartyjna a rolnicza. Mam zaufanie do osób na niej wymienionych, dlatego głoso-

wać będę na listę nr. 3. Na to Franek powiada: Bóg zapłać sąsiedzie za poradę, i ja będę głosował na listę nr. 3!

Ale powiedz mi jeszcze, jak daleko sięga IV. okręg wyborczy? — Słuchaj Franku, powiadam, do okręgu IV. należą wszystkie wioski należące do wójtostwa: Radowska, Lipnica, Podzamek Golubski i Konstancjowo. — Franek podziękował i poszedł uspokojony do domu. Będąc sam pomyślałem sobie: takich bezradnych Franków będzie więcej w naszym okręgu, dlatego napiszę do kochanego „Głosu Wąbrzeskiego” i wytłumaczę wszystkim dokumentnie, dlaczego głosować mają tylko na nr. 3.

Wszystkim braciom rolnikom i robotnikom rolnym życzę: „Szczęść Boże w Nowymroku!”
Jan z Radowisk.

ZASADZENIE NOTORYCZNEGO ZŁODZIEJA.

Przed Sądem Okręgowym w Toruniu stanął 10-krotnie karany notoryczny złodziej Władysław Gronowski oskarżony o kradzież z włamaniem na szkodę p. Świdarskiej, której skradł w październiku roku ubiegłego różną bieliznę. Gronowski oskarżony był również o kradzież węgla z kolejki.

Oskarżony Gronowski bronił się przed Sądem jak mógł, twierdząc, że rzeczy, z którymi przychwycono go na ulicy dostał do niesienia od jakiegoś nieznanego.

Wobec tego, że Gronowski karany był 10-krotnie więzieniem za różne kradzieże, p. prokurator zażądał dla złodzieja jaknajwyższej kary. Sąd, uwzględniając wniosek p. prokuratora, skazał Gronowskiego na 2 lata i tydzień ciężkiego więzienia.

„BEZ PRZELEWU KRWI DZIS SIĘ NIE OBEJDZIE“.

Przebieg zajść na zabawie w Królewskiej Nowej — Jak zapewne sobie Czytelnicy przypominają, donosiliśmy już o krwawej zabawie w Królewskiej Nowej. Dziś możemy podzielić się z Czytelnikami o faktycznym przebiegu zajścia, o którym to przebiegu doniesiono nam z miarodajnego źródła.

Sprawa miała się następująco: Towarzystwo Młodzieży Katolickiej urządziło w sali p. Grzeszewskiej zabawę taneczną. Około godziny 20-tej przybyli na zabawę: *Marciniec Józeł, robotnik z Kolonji pod Czystochlebem, Ciselen z Łabędzia i Hostman, szeregowiec 21 pułku piechoty (Warszawa).* Wszystkim wyżej wymienionym kurzyło się już z czupryn. Do godziny 24-tej na zabawie panował spokój, pomimo, że Marciniec wyraził się, iż „bez przelewu krwi się dziś nie obejdzie”, oraz „Królewska Nowawieś musi iść w powietrze”.

Około godziny 2 w nocy, jakby na dany znak, *Marciniec wyciągnął Hostmanowi bagnet z pochwy i począł nim manipulować w sali, co gości przestraszyło, wychodzili więc z sali.* Robotnik Fiderewicz przystąpił do Marcińca, chcąc go uspokoić, jednakże M. uderzył Fiderewicza lewą ręką w pierś, a prawą ręką, w której trzymał bagnet, uderzył Fiderewicza przez głowę, że ten legł pokrwawiony.

W tej chwili rozpoczęła się *formalna bitwa Hostman i jego towarzysze Ciselen, chwycili za krzesła, szklanki i butelki. Na pomoc Fiderewiczowi przybył robotnik Czarnowski.*

Chcąc zajście zlikwidować, do bijących się przystąpił prezes Towarzystwa Młodzieży p. Wacław Dygasiewicz, Jakób Dygasiewicz i Józef oraz Franciszek Jankowscy. Wyżej wymienionym nie udało się zajścia zlikwidować a przytem zostali dotkliwie pobici. W pewnym momencie Czarnowski wziął bagnet i zadał Hostmanowi kilka ran, jego własnym bagnetem. Towarzysze Hostmana, widząc co się stało, zbiegli, co uczynił też Hostman pozostawiając zdemolowane urządzenie lokalu.

Rannym Hostmanem zaopiekował się przebywający na urlopie żandarm p. Topolewski z Torunia.

Taki był przebieg krwawego zajścia, a nie jak nas myślnie poprzednio poinformowano. Udział w bóje poza wyżej wymienionymi nikt nie brał. Mylnie nam również doniesiono, jakoby Hostman zmarł w szpitalu. Hostman żyje i jest nadzieja wyleczenia go z otrzymanych ran. (1)

RUCH TOWARZYSTW.

— „Lutnia”. Ostatnia próba odbędzie się w poniedziałek o godzinie 4-tej w lokalu p. Klimka. Przybycie wszystkich członków konieczne.

— *Zieleń.* Walne Zebranie Tow. Powstańców i Wojaków odbędzie się w niedzielę dnia 5 bm. o godz. 4 popoł. w lokalu zebrań. O przybycie wszystkich członków uprasza Zarząd. „Wolność”.

— *Wąbrzeźno.* Walne zebranie Kółka Rolniczego odbędzie się w niedzielę dnia 5 stycznia br. o godz. 4 popoł. w lokalu p. Klimka. O liczny udział członków prosi Zarząd.

— *Bacność Szofery!* Nasze miesięczne zebranie odbędzie się dnia 12. 1. 1930 r. o godz. 18,00 w lokalu p. Bielickiego. Przybycie wszystkich członków pożądanę. Mąż zaufania.

Druk i nakład: „Głos Wąbrzeski” B. Szczuka — Wąbrzeźno. Redaktor odpowiedzialny: Alfons Szczuka — Wąbrzeźno. Za dział ogłoszeń redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Ogłoszenie.

Właścicielom nieruchomości zwraca się niniejszem uwagę na § 4 statutu miejscowego dotyczącego używania miejskich przewodów wodociągowych z dnia 28 kwietnia 1902 r.

Po myśli tego statutu ciąży obowiązek zabezpieczenia w głównej mierze wodomierzy przed zamarznięciem wodomierzy, na właścicielach odnośnych nieruchomości.

Za uszkodzenie wodomierza wskutek jego niedostatecznego zabezpieczenia, odpowiada w całości właściciel nieruchomości.

Wobec zbliżającej się pory mroźnej, należy niezwłocznie przystąpić w interesie własnym do zabezpieczenia wodomierzy przed mrozami.

Magistrat — Wodociągi Miejskie.

Osady z parc. prywatnej

1. **Majątek Melno**, pow. Grudziądz, stacja kol. w miejscu. Osady od 8 do 35 ha. wszystkie z obsiewami ozimymi, ziemia pszenno-buraczana, cukrownia w miejscu, kilkoletnie splaty, ceny kupna. Termin sprzedaży w dniu **14 stycznia 30 r.** o godzinie 10 w miejscu na folwarku Gruta.

2. **Majątek Karmin**, pow. Szamotuły, Osady od 8 do 20 ha. Ziemia pszenno-buraczana, drenowana i łąki. Stacja kol. Nojowo wzgl. Pniewy odległe o 5 km. Termin sprzedaży w miejscu dnia **18 stycznia 30 r.** o g. 11.

3. **Majątek Gajewo**, pow. Wąbrzeźno. Osady od 20 do 35 ha, z folw. Gajewko. Ziemia żytnio-kartoflana. Każda osada otrzymuje część inwentarzy, obsiewy ozime i częściowo budynki. Stacja kol. Chelmoniec. Termin sprzedaży na miejscu dnia **15 stycznia 30 r.** o godzinie 9-tej.

Sprzedaż przeprowadza i wszelkich informacji udziela

Stanisław Juracki

opowiadający do przetr. parc. na terenie Woj. Poznańsk. i Pomorsk. Poznań, Al. Marcinkowskiego 26, tel. 25-47.

**U SZCZYTU
zawsze powinieneś być!**

w obrotach i zarobkach przedsiębiorstwa twojego. Winienesz wszelkimi środkami dążyć do tego, by podnieść swój obrót, bo temsamem wzrasta także czysty zysk. Uda się to napewno przez umiejętne i celowe polecenie swojego towaru za pomocą ogłoszeń w poczytnym

„Głosie Wąbrzeskim“

Przez to nie tylko dojdzie się do szczytu, ale także

**pozostanie
u szczytu.**

MAGAZYN TRUMIEN

z wszelkimi przyborami w wielkim wyborze.

Przy zakupie trumny dekoracje żałobne wypożyczają się bezpłatnie!

Ksawery Różyński — Wąbrzeźno

Ul. Ogrodowa (dom p. Tobolskiego)

Przetarg przymusowy.

W dniach niżej określonych sprzedawcą będzie egzekutor powiatowy przy Pow. Kasie Chorych w Wąbrzeźnie, na pokrycie zaległych składek ubezpieczeniowych najwięcej dającym za natychmiastową zapłatę gotówką u wymienionych poniżej:

1) p. Mjr. Ruszkowski maj. Pluskowęsy	dn. 10. I. 1930 r. o g. 12-tej w poł.	1 szafę gdańską (antyk)
2) p. Jerzykowski maj. Gajewo	dn. 10. I. 1930 r. o g. 1,30 w poł.	około 300 ctr. ziemniaków

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

Polecam tanio
ZEGARY STOJĄCE, SALONOWE,
zegarki męskie i damskie, złote
i srebrne, pudziki.
:: Obrączki i podarunki ślubne na wesela ::
Bizuterja złota i srebrna
Grawerowanie monogramów.
Okulary w różnych fasonach,
Największy warsztat reparacyjny
Obsługa li tylko przez mistrza.
Br. Gerke - Wąbrzeźno
ul. Kolejowa
Najpoważniejszy zakład
zegarmistrz. i złotniczy

Poszukuję
pokoju
umeblowanego
z całkowitem utrzymaniem,
ewentualnie bez.
Zgłosz. proszę skierować
do Redakcji
„Głosu Wąbrz.“

Serwety, poduszki
swetry itp. z wełny
wykonuje tanio
lepsza krawcowa
poleca się poza
albo w domu
Łask. zgłosz. przyjmuje
FENSKA,
ul. Wolności 66, I piętro.

Poszukuję
posady
u bezdzietnego państwa
lub do samodzielnego
gospodarstwa u samotnego
pana z dobrem gotowaniem.
Zgłoszenia przyjmuje
Ekspedycja
Gł. Wąbrzeskiego.

Zajęcie
kupuje stale po
najwyższych cenach
dziennych
E. G ö t z
WĄBRZEŹNO
tel. 174

Komunalna Kasa Oszczędności m. Wąbrzeźna
w Wąbrzeźnie Pom. ul. Wolności 62 w ratuszu

Rok założenia 1884

Instytucja bankowa prawa publicznego
o pupilarnej pewności

Płaci od złożonych w niej wkładów
za wypow. dziennem 6 % rocznie
" " 1 mies. 7 % " "
" " 3 mies. 8 % " "
" " 1/2 roczn. 9 % " "
" " rocznem 10 % " "
a za pieniądze w tej Kasie złożone odpowiada miasto swoim majątkiem.

Wkłady do zł 5.000 są wolne od podatku od kapitałów i rent
Przyjmuje weksle do dyskonta, dokumenty i weksle do inkas
udziela kredytu i załatwia wszelkie sprawy bankowe.

Radjo - odbiorniki

najnowszej konstrukcji komplet
z głośnikiem i zainstalowaniem

3 lampowy 400 zł :: 4 lamp. 550 zł

na niezwykle dogodnych warunkach spłaty :: Radjoczęści krajowe i zagraniczne w bogatym wyborze poleca

Fa. R. WOJTECKI, Rynek 8

**Nagr. Dużym srebrnym medalem na
Wystawie Radjowej w Poznaniu 1927.**

Dobrobyt i bogactwo

osiągnie każdy, kto zakupi natychmiast **LOS III klasy 20 Loterii Państwowej** w szczęśliwej kolekturze

„GŁOS WĄBRZESKI“ B. Szczuka Mickiewicza 1
Wygrane po 80.000, 40.000, 20.000, 10.000 zł i t. d.
Každy drugi los wygrywa!

Ciągnięcie już 8 i 9 stycznia 1930 r.

Dla nowonabywców 1/4 l. 30 zł, 1/2 l. 60 zł, 1/1 los 120 zł
Polska Państwowa Loteria Klasowa
tysiące ludzi wzbogaciła!

Płużnica okręg wyborczy I.

Na którego głosować?

Wobec tego że do Sejmiku Powiatowego chce wejść dwóch pp. Kowalskich i to w dodatku również Teofilów, niewiadomo na którego p. Kowalskiego głosować? Czy na tego co jedzie samochodem, czy na tego który pieszo chodzi?? Ale głosujmy na tego, co pieszo chodzi!!

Wyborcy

F. M. D. L. K. P. R.

Przyjmę
zastępstwa
do pomocy,
wnioski reklam.

Fenska, ksiązkowa
Wolności 66 I piętro

DOM. WAŁY CZ
sprzedaje

na miejscu w środy i soboty
walki: szczapy, olchowe, brzożowe, świerkowe, drągi oraz metry korkowe w drodze przetargu.

Jakto?!

Pan nie abonuje jeszcze „Wielkopolskiej Ilustracji“? To źle!
Niechaj Pan zaraz zażąda bezpłatnego egzemplarza okazowego od Administracji w Poznaniu św. Marcina 70

Pasterza

do 15 krów oraz jałowizny, który zarazem zajmie się dojem krów oraz **robotnika z deputatnikami** który obejmie konie poszukuje od 1. 4. 30 r.
H. Krüger
Uciąż
pow. Wąbrzeźno

Poszukuje

jednego dojarza, dwóch formal i jednego ręczniaka tylko z własnymi szarwarkami od dnia 1 kwietnia 1930 r.

D. Ziętarski
Orzechowo, pow. Wąbrzeźno

Stemple kauczukowe

i metalowe
każdej wielkości i formatu po najtańszych cenach poleca
Głos Wąbrzeski
Wąbrzeźno

Každy może wygrać

premję 50, 100, 200, 300 500 złotych
które Kasa Spółdzielcza Parcelacyjno-Osadnicza w Grudziądzu rozlosuje pomiędzy wkładców, oszczędzających w Kasie z okazji przekroczenia półtora miliona złotych wkładów oszczędnościowych w Kasie Spółdzielczej Parc.-Osadn.
Stan wkładów w dniu 1. 9. rb. wynosił 1.319.895.42 zł
a w dniu 23. 9. r! podniósł się do 1.453.000.00 zł
Braknie więc do półtora miliona tylko 47.000.00 zł
Poza normalnem rozlosowaniem 10 premji Zarząd przeznacza tym razem specjalną premję w sumie 200 zł dla osoby, która przekroczy swoim wkładem półtora miliona złotych.
Dotychczas Kasa rozlosowała w ten sposób 2.000 zł.

Kasa płaci od wkładów 10%.
Wypłata do 1.000 zł na każde żądanie, ponad 1.000 zł za dwutygodniowem wypowiedzeniem

Gwarancja 3.500.000 złotych.
Jeżeli kto pragnie wygrać premję, niech zatem nie zwleka ze złożeniem oszczędności w
Kasie Spółdzielczej Parc.-Osadniczej
w Grudziądzu
Plac 23 Stycznia Nr. 21. Telefon nr. 890.
P.K.O. Warszawa Nr. 70.25. P.K.O. Poznań Nr. 206.780

W niedzielę 1 w święto Trzech Króli
wielka wystawa składowa

Szanownej Publiczności miasta Wąbrzeźna i okolicy podaję niniejszem do łaskawej wiadomości, że
urządzą w dniach od wtorku 7-go do soboty 25-go bm.

tanie białe tygodnie

w którym to czasie sprzedaję specjalnie wszelkie „BIAŁE TOWARY“
po jeszcze nigdy niebywałych niskich cenach.

Radzę każdemu z tej tak rzadkiej sposobności jak najwięcej korzystać!!

„BAZAR“ St. Chwiałkowski
Wąbrzeźno - Pom.

W tych dniach kredytu nie udzielam!!!

Otwarcie mojego nowo urządzonego Baru Obywatelskiego

Jak każdemu wiadomo nabyłem hotel mój już za niemieckich czasów i prowadziłem takowy intensywnie, gdzie ostatecznie będąc przepracowanym ustąpiłem dobrowolnie nowemu nabywcy w rynku. Aby mój najstarszy już wspinał się urządzonego lokal nie spoczywał, uruchomiłem takowy, który teraz stale potrzymany zostanie. Przedewszystkiem zapraszam wszystkich smakoszy już dziś na skosztowanie smacznych potraw, przyrządzonych przez dyplomowanego kucharza

Oficjalne otwarcie w sobotę, dn. 4 bm.

KINO zredukowałem o połowę ceny na wielkiej sali, wobec czego Publiczność radośnie to przyjęła i potrójna ilość uczęszcza dziś do kina jak dawniej, korzystając z tanich cen, to samo urządzą w moim Barze Obywatelskim.

Ceny prawie, że do połowy niż. I tak stale pozostaną. NOWOŚĆ DLA WĄBRZEŹNA!

Bar Obywatelski tani lokal, dzielny kucharz, obsługa nie pobiera procentów od gości. Polecam przeto mój lokal Szan. Gościom, aby raczyli z tego korzystać

Codziennie familijny koncert w dolnych lokalach.

Z wysokim szacunkiem
Jan Kaczyński, gospodarz.

POLECAM praktyczne podarki

Zegary, zegarki, budziki światowej sławy Bockera, Junghausa, Omega, Doxa, Tissott, Sigma, Silvana, Cyma i t. d.

Obrączki ślubne

Bizuterja wszelkiego rodzaju
:-: i w najnowszym wykonaniu :-:

Artykuły optyczne, nakrycia stołowe, srebro i alpaka, kryształy itd. itd.

Wielki wybór, niskie ceny! Proszę zwiedzić magazyn bez przymusu kupna.

:-: Warsztat Reperacyjny :-:

FR. BIAŁY

Skład zegarmistrzowski - złotniczy
WĄBRZEŹNO — Kolejowa 79

KUPUJE STAŁE

końskie włosy, jakoteż różne skóry jak:

lisy, kuny, wydry i teherze

po najwyższych cenach dziennych

FELIKS WIŚNIEWSKI

ul. Kościuszki :-: obok apteki

Kino-Teatr Dwór Wąbrzeski

W niedzielę, 5 i w poniedziałek, 6 bm. o godz. 5-tej i 8¹⁵ w.

Genjalnego realizatora

E. A. DOUPONTA

najnowsze, najwybitniejsze i najsmielsze arcydzieło

MOULIN ROUGE

W roli głównej

OLGA CZECHOWA

Światowy triumf genialnego realizatora. Szalejący Paryż. Stolica świata hula. Bogactwo przemyśleń malarsko reżyserskich. Film kolorowy

Następny program wzruszający dramat oparty na tle najbardziej dyskretnych przeżyć młodszej młodzieży

O czym się nie mówi rodzicom

W roli gł. NINA VANNA znana z obrazu „Przed Bitwą“

Wstęp poniżej lat 17 wzbroniony!

Reklama jest
dźwignią handlu i przemysłu

Ogłaszajcie w Gł. Wąbrzeskim

KINO SŁONCE

HOTFI pod BIAŁYM ORŁEM

Dziś rekordowy
podwójny program

W piątek, dnia 3 stycznia
punktualnie
o godzinie 8-ej wieczorem

Przed ekranem świetna gra najmłodszego
artysty świata 8-letniego Piotrusia

Na srebrnym ekranie Kina „Słońce“ ukaże się najnowszy
szlagier tego sezonu pt.

Noce wiedeńskie

w głównych rolach

Alice Day, John Harron, Edie Gribbon

według powieści Alberta Shelby (Le Vino „Night Life“) z znanej wytwórni Estefilmu. Rzecz dzieje się w Wiedniu.

Jako drugi na ogólne życzenie Szan. Publiczności nieodwołalnie poraż ostatni Pola Negri pt.

Podwójne życie

Film, który porywa każdego a tembardziej, że występuje
nasza rodaczka każdy winien go widzieć.

W niedzielę, dnia 5 bm.
dwa seanse o g. 5.15 i 8.15
rekordowy
podwójny program
jako pierwszy dawno zapowiedziany film pt.

Kozacy

Jako drugi ulubiony film

Noce wiedeńskie
Nowa orkiestra ściśle dostosowana do filmu

W święto Trzech Króli o godz. 5 i 8.15 i we wtorek o g. 8.15

Trzy namiętności

w r. tyt. Iwan Petrowicz
Dla dzieci i młodzieży
dozwolony

W dalszym ciągu w dolnych salach co sobotę i niedzielę przy dźwiękach doborowej nowej orkiestry ulubiony dancing. W sobotę, dnia 4. I. z powodu balu akadem. kino nieczynne.

Gdzie A Z O T N I A K
na chwast padnie
giną wrogi zboża!

AZOTNIAK

mielony (nieolejowany)
chwast wytepi dokładnie
i zboża wzmocni on ładnie.

Wszelkich informacji udziela

Państw. Fabryka Związków Azotowych
w Chorzowie (G. Sl.)

Przetarg publiczny

Magistrat miasta Wąbrzeźna ogłasza niniejszym ofertowy przetarg publiczny na wykonanie prac przy budowie drogi nadbrzeżnej wzdłuż jeziora zamkowego w odcinku niedokończonym aż do ulicy Chełmińskiej włącznie.

Prace mają być rozpoczęte zaraz. Ślepe kosztorysy odebrać można w Miejskim Urzędzie Budowlanym. Tamże zasięgnąć można również bliższych wyjaśnień oraz otrzymać do wglądu projekt rysunkowy.

Magistrat zastrzega sobie prawo podziału prac, prawo dowolnego wyboru oferenta i prawo nieoddania prac żadnemu z oferentów. O pracę powyższą mogą się ubiegać także p.p. szachmistrze. Dla wykonania przedmiotowych prac dostarcza Magistrat 300 mtr. bież. toru lorkowego w stanie uszkodzonym. **Całkowite uporządkowanie toru należy do oferenta.**

Oferty należy wnieść do Miejskiego Urzędu Budowlanego w kopertach zalakowanych i zaopatrzonych w napis: „Budowa drogi nadbrzeżnej przy jeziorze zamkowym“, do dnia 7. stycznia 1930 r. do godz. 4-tej po południu. W tymże dniu o godz. 5-tej po południu nastąpi otwarcie ofert przy ewtl. obecności oferentów.

Pracę powierza się na podstawie ogólnych warunków, i specjalnych warunków, obowiązujących przy wykonaniu robót i dostaw miejskich.

M A G I S T R A T

(—) Schwarz, burmistrz.

Licytacja drewna

w czwartek, dnia 9 stycznia 30 r. o godz. 10 w oberży p. Murawskiego Stanisławki

drewna użytkowego i opałowego wszystkich klas i gatunków

Hr. Leśnictwo rewirów Wronie.

Ogłoszenie.

We wtorek, dnia 7 stycznia 1930 r. odbędzie się w Wąbrzeźnie (Pomorze)

jarmark

na bydło i konie

M A G I S T R A T
Schwarz, burmistrz.

Przetarg przymusowy

We wtorek, dnia 7 stycznia 1930 r. o godz. 10-tej przed poł. sprzedawane będzie najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatę gotówką o bok kościoła ewangelickiego

2 biurka, 1 szafę żelazną, 1 samochód ciężar. (Stöwer), 1 szafę do akt, 1 leżankę, 1 kocioł do bielizny, 10 mtr. pluszu, 1 maszynę do szycia, 1 maszynę do pisania (Stöwer), 1 wagę do listów, 1 opielacz, 1 prasę do torfu, 1 wirowkę, 1 umywalkę z płytą marmurową i 1 konia

MIEJSKI URZĄD EGZEKUCYJNY
Schwarz, burmistrz.

Przetarg przymusowy

Dnia 4. l. 30 r. o godz. 9.30 przed poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę

1 maszynę do pisania i 1 szafę żelazną

Zbiórka reflektantów w moim biurze przy ul. Hallera 10.

Główczewski, kom. sąd. Wąbrzeźno

Przetarg przymusowy

Dnia 4. l. 30 r. o godz. 10,30 przed poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę

1 lustro

Zbiórka reflektantów w moim biurze przy ulicy Hallera 10

Główczewski, kom. sąd. Wąbrzeźno

Przetarg przymusowy

Dnia 7. l. 30 r. o g. 10 przed poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę u p. **Berty Neske w Osieczku**

1 maszynę do szycia

Główczewski, kom. sąd. Wąbrzeźno

Leśnictwo Nielub

koło Wąbrzeźna

sprzedawać będę w środę, dnia 8 stycznia 1930 r. od godziny 10 przed poł. poczynszy w restauracji w Czystochlebiu zrab z działki 10:

dębowe, jesionowe, brzoście i brzożowe, dłużyce użytkowe oraz drewno opałowe, z przetrzebień działki 1: jodłowe żerdzie II i III klasy i chróst III.

Sprzedaż drewna użytkowego nie rozpocznie się przed godz. 1 w południe

LESNICZY.

Celem opróżnienia magazynu **obniżamy cenę makulatury o 50 proc.**

Makulaturę sprzedajemy dopóki się zapas nie wyczerpie po 25 groszy za funt

„GŁOS WĄBRZESKI“

Potrzebny od zaraz

portjer

do kina. Zgłoszenie
Hotel pod Białym Orłem

Poszukuje

2-3 uczni

Jan Wiecki
mistrz ślusarski
Kolejowa 70.

2 uczenie

do gotowania pod kier. dypl. kuchmistrza (kuchni Francusko-Warszawskiej) od zaraz mogą się zgłosić

Bar Obywatelski

Służąca

czysta do wszelkich prac domowych z dobrem gotowaniem od 15 stycznia potrzebna.

Zgłoszenia przyjmuje
adm. Gł. Wąb.

Potrzebny od 1. 4.

kowal-

maszynista
z uczniem

z dobrymi poleceniami. Zgł. przyjmuje

Majątność Stary Zieleń
p. Zieleń, pow. Wąbrzeźno

Potrzebny zaraz

U C Z E Ń

piekarski
J. Kozłowski mistrz piekarski
Kowalewo

Pokój

dobrze umeblowany z utrzymaniem lub bez do wynajęcia. Adres w Gł. Wąb.